

**Pràcticum VI****2015/2016**

Codi: 103678

Crèdits: 21

| Titulació          | Tipus | Curs | Semestre |
|--------------------|-------|------|----------|
| 2500891 Infermeria | OB    | 4    | 0        |

**Professor de contacte**

Nom: Maria Cònsul Giribet

Correu electrònic: Maria.Consul@uab.cat

**Utilització de llengües**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

**Prerequisites**

1. Per coherència en el progrés d'adquisició del nivell competencial que s'adquireix de manera gradual, s'ha d'haver superat les assignatures dels pràcticums anteriors: I, II, III, IV, V.

2. L'estudiant adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions. En aquest sentit l'estudiant que es matricula d'aquesta assignatura haurà d'haver llegit el document de "*Recomanacions de conducta dels estudiants de la Facultat de Medicina*", haver signat l'"*Acord de Compromís i confidencialitat*" i lliurar-lo a la Gestió Acadèmica del Mòdul Nord de la Unitat Docent Vall d'Hebron

Ambdós documents estan disponibles a través del següent enllaç:

<http://www.uab.cat/web/informacio-academica/grau-d-infermeria/practicum-i-tfg-1345666301520.html>

**Objectius****Objectius i contextualització**

El pràcticum VI està programat en l'últim any dels estudis i es pot considerar una pràctica de síntesi que ha de permetre l'estudiant demostrar l'adquisició de les competències infermeres necessàries per a l'exercici professional que engloba el saber, el saber ser, el saber fer i el saber estar.

Les assignatures de pràcticum es duen a terme en el context dels centres assistencials, cosa que fa que el procés d'aprenentatge sigui molt significatiu i permeti desenvolupar en l'estudiant un pensament crític-reflexiu, alhora que el fa protagonista i constructor del seu procés i progrés d'aprenentatge.

**Objectiu general**

Partint de la base que les competències s'adquireixen de manera gradual, l'estudiant en finalitzar aquest pràcticum ha d'haver assolit les competències que se li exigeixen a una infermera principiant. Per aquest concepte ens és encara vàlid el que Patrícia Benner va definir en el seu estudi "From Novice to expert: power and excellence in nursing practice" realitzat en 1984, on considera que la infermera principiant és la que no té experiència i per tant adopta conductes dirigides per normes i directrius, i necessita d'ajuda per establir un ordre de prioritats. En aquesta categoria hi inclou estudiants i professionals que acaben d'incorporar-se a la pràctica professional.

**Competències**

- Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.

- "Demostrar que es comprenen, sense prejudicis, les persones: considerar-ne els aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents; assegurar que es respectin les seves opinions, creences i valors, i garantir el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional."
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua
- Dissenyar sistemes de cures dirigits a persones, famílies o grups, avaluar-ne l'impacte i establir-hi les modificacions oportunes.
- Establir una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys, i fomentar l'educació per a la salut.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Fer les cures infermeres basant-se en l'atenció integral de salut, que suposa la cooperació multiprofessional, la integració dels processos i la continuïtat assistencial.
- Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.
- Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
- Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Planificar i dur a terme cures infermeres dirigides a persones, famílies o a grups, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Plantejar solucions als problemes de salut i malaltia de les persones, les famílies i la comunitat aplicant la relació terapèutica seguint el mètode científic del procés infermer.
- Promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia i el consentiment informat, en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la manera com viuen el seu procés de salut-malaltia.
- Protegir la salut i el benestar de les persones o grups atesos garantint la seva seguretat
- Reconèixer i afrontar els canvis amb facilitat
- Respectar el medi ambient i fomentar el desenvolupament sostenible
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Treballar amb l'equip de professionals com unitat bàsica en la qual s'estructuren de manera unidisciplinària o multidisciplinària i interdisciplinària els professionals i la resta de personal de les organitzacions assistencials.
- Utilitzar la metodologia científica en les pròpies intervencions.

## Resultats d'aprenentatge

1. Adoptar el judici clínic i proposar les solucions més adequades als problemes de salut plantejats.
2. Aplicar a la pràctica assistencial els coneixements i destreses adquirits
3. Aplicar cures infermeres seguint els protocols i els plans de salut dissenyats tant per a les persones com per a la comunitat, i avaluar-ne els resultats.
4. Aplicar cures tècniques utilitzant els instruments adequats a la situació de la persona atesa tenint present les normes establertes i l'evidència més clara de què es disposa.
5. Aplicar el mètode científic a la pràctica clínica
6. Aplicar el procés infermer per proporcionar i garantir el benestar, la qualitat i la seguretat de les persones cuidades.
7. Aplicar la relació d'ajuda i el mètode científic infermer a la solució dels problemes de salut/malaltia de les persones, famílies i/o de la comunitat
8. Aplicar les normes de seguretat relacionades amb l'aplicació de les radiacions
9. Aplicar normes de seguretat en les actuacions professionals
10. Aplicar una relació respectuosa amb l'usuari/família/equip de salut, sense emetre judicis de valor.
11. Argumentar les intervencions infermeres amb evidència científica i tenint en compte els mitjans disponibles en cada situació.
12. Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.

13. Comunicar-se adaptant el llenguatge a cada interlocutor
14. Demostrar habilitat en l'execució de procediments i tècniques d'infermeria.
15. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
16. Educar, facilitar i donar suport a la salut i el benestar dels membres de la comunitat afectats per problemes de salut, risc, patiment, malaltia, incapacitat o mort.
17. Elaborar els plans d'atenció infermera tenint en compte el consens i les recomanacions de l'equip d'atenció.
18. Establir una relació empàtica i respectuosa amb el pacient i la família, d'acord amb la situació de la persona, el problema de salut que té i l'etapa de desenvolupament.
19. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
20. Fer les cures infermeres pautades, per consens, amb la resta d'equips implicats.
21. Fer plans de cures infermeres per intervenir de manera adequada i avaluar l'impacte de la pròpia intervenció.
22. Fomentar la participació de la persona atesa en la planificació de les cures.
23. Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
24. Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes
25. Identificar els referents ètics de la professió infermera.
26. Identificar situacions en les quals es posa en risc la confidencialitat de la informació del pacient
27. Integrar-se en equips de treball multidisciplinari i interdisciplinari i compartir objectius comuns.
28. Planificar activitats específiques per fomentar i mantenir la salut i prevenir la malaltia
29. Planificar les activitats que cal desenvolupar per proporcionar una cura integral infermera a un individu, una família o una comunitat.
30. Planificar les cures considerant les opinions, les creences i els valors de les persones a qui van dirigides.
31. Promoure la participació de persones, famílies i grups en el procés de salut i malaltia.
32. Reconèixer i afrontar els canvis amb facilitat
33. Relacionar els coneixements adquirits amb les intervencions que es duen a terme.
34. Respectar els principis de dret a la intimitat, confidencialitat i secret professional en totes les cures dutes a terme.
35. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
36. Respectar l'entorn medi ambiental i fomentar el desenvolupament sostenible.
37. Revisar i avaluar periòdicament les situacions de salut i les intervencions d'infermeria dutes a terme.
38. Seleccionar les activitats de prevenció, control i seguiment en persones en totes les etapes vitals.
39. Seleccionar les estratègies adequades que permetin una comunicació efectiva amb pacients, famílies i grups socials.
40. Treballar en col·laboració i de manera responsable per aconseguir els objectius prèviament planificats i garantir la continuïtat assistencial.
41. Utilitzar estratègies i habilitats que permetin la comunicació efectiva amb pacients, famílies i grups socials.
42. Utilitzar la relació terapèutica en la solució dels problemes de salut de la persona i/o família
43. Utilitzar l'evidència científica en la pràctica assistencial.
44. Utilitzar mesures de protecció i de seguretat per garantir el benestar de l'individu, famílies i comunitats
45. Valorar de manera integral les situacions de salut utilitzant eines com ara l'exploració física, les proves complementàries i l'entrevista d'infermeria.
46. Valorar i tractar les persones d'una manera holística, tolerant i sense emetre judicis de valor.
47. Valorar l'estat de la salut de l'individu, la família i la comunitat, i identificar els problemes i els factors interns i externs que n'afecten la salut.

## Continguts

Els continguts del pràcticum VI són els coneixements, els valors, les actituds i les habilitats que són necessàries posar en joc per assolir la competència d'una infermera principiant. L'Institut Català de la Salut -on l'estudiant realitza el Pràcticum VI- defineix les competències en el projecte COM-VA<sup>®</sup> realitzat per la direcció d'Infermeria. Aquestes són:

## TENIR CURA

- Establir una relació terapèutica i ser-hi present.
- Adequar les actuacions als principis bioètics.
- Preservar la dignitat, la confidencialitat i la intimitat, malgrat les limitacions estructurals i organitzatives.
- Suplir, ajudar o supervisar el malalt en la realització d'activitats que contribueixen a mantenir o millorar el seu estat de salut (o a una mort digna).
- Proporcionar informació i suport emocional.

## VALORAR, DIAGNOSTICAR I ABORDAR SITUACIONS CANVIANTS

- Identificar l'estat basal del malalt i planificar les cures adients.
- Identificar canvis significatius en l'estat del malalt i actuar en conseqüència.
- Identificar precoçment senyals d'alarma: previsió de complicacions abans que es confirmin clarament les manifestacions.
- Identificar i executar correctament, i a temps, actuacions en casos d'extrema urgència amb risc per a la vida del malalt o en el cas d'una crisi o complicació greu sobtada, fins a l'arribada del metge o metgessa.
- Preparar amb antelació i abordar de forma ordenada i eficient el desenvolupament de situacions greus o d'alta intensitat de cures gairebé simultànies o en cadena en diferents malalts.

## AJUDA EL PACIENT A COMPLIR AMB EL TRACTAMENT I FER-LO PARTÍCIPI

- Realitzar de forma adequada procediments bàsics.
- Realitzar de forma adequada procediments complexos.
- Realitzar de forma adequada procediments d'alta complexitat.
- Administrar de manera correcta i segura els medicaments.
- Realitzar correctament les cures associades a l'administració de medicaments.

## CONTRIBUIR A GARANTIR LA SEURETAT I EL PROCÉS ASSISTENCIAL

- Prevenir lesions i/o abordar adequadament les respostes emocionals que posen en perill la seguretat del pacient o d'altres al seu voltant.
- Utilitzar la documentació necessària i complir adequadament els registres d'infermeria.
- Modificar els plans de cures i/o els plans terapèutics segons l'estat del pacient i actuar en conseqüència.
- Comunicar-se amb el metge per suggerir, obtenir i/o pactar modificacions del pla terapèutic més adients a l'estat del pacient.
- Organitzar, planificar i coordinar les necessitats d'atenció de múltiples pacients simultàniament i/o comunicar-se amb els serveis de suport per adequar les intervencions clíniques a l'estat del pacient.

## FACILITAR EL PROCÉS D'ADAPTACIÓ/AFRONTAMENT

- Valorar l'estat i els recursos del malalt per afrontar el procés.
- Facilitar una interpretació adequada del seu estat i proporcionar pautes explicatives que afavoreixin recuperar la sensació de control de la situació.
- Influir en l'aptitud del malalt per recuperar-se i respondre a les teràpies. Ensenyar el pacient a realitzar les activitats terapèutiques descrites que pugui dur a terme ell mateix.
- Valorar l'estat i els recursos de la família/cuidador per afrontar el procés i potenciar-lo si cal.
- Influir en l'aptitud i actitud de la família/cuidador per afrontar el procés. Ensenyar a la família/cuidador a realitzar les activitats terapèutiques prescrites que pugui dur a terme.

## TREBALLAR EN EQUIP I ADAPTAR-SE A UN ENTORN CANVIANT

- Integrar-se en l'equip de treball.
- Crear cohesió i facilitar el treball en equip dins l'equip d'infermeria.
- Crear cohesió i facilitar el treball en equip, amb diferents professionals de múltiples disciplines.
- Delegar tasques al personal auxiliar o de suport partint de: les normes assistencials, el pacte en el servei i la valoració de la capacitat per a la realització d'aquestes tasques.
- Participar en el procés d'aprenentatge propi, dels nous membres de l'equip i dels alumnes d'infermeria.

- Expressar-se clarament amb un llenguatge adequat a l'interlocutor.

## Metodologia

**Pràctica clínica** a un servei assistencial hospitalari on l'estudiant tindrà l'oportunitat de posar en acció els elements competencials en un àmbit professional real i complex per avaluar el seu nivell de competència de manera continuada i acompanyat sempre d'un/a professional d'infermeria.

El Pràcticum VI consta d'una estada de 14 setmanes en un servei d'hospitalització adient a les necessitats de formació. Els torns i horaris queden determinats majoritàriament de:

- Dilluns, dimecres i divendres de 8:00 a 20:00 hores
- Dimarts, dijous i dissabte de 8:00 a 20:00 hores
- De dilluns a divendres de 8:00 a 15:00 hores
- De dilluns a divendres de 15:00 a 22:00 hores

Aquests horaris poden ser modificats en funció de les necessitats dels serveis.

**Seminaris de casos clínics** amb l'objectiu de fomentar la pràctica reflexiva de les situacions sorgides en la complexitat del context assistencial i l'aprenentatge que es deriva de dita reflexió.

També, treballar la metodologia infermera com eina bàsica d'anàlisi i resolució de problemes.

Els seminaris es realitzaran en petits grups d'estudiants i programats dins del període de la pràctica clínica.

## Activitats formatives

| Títol                      | Hores | ECTS  | Resultats d'aprenentatge                                                                                              |
|----------------------------|-------|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tipus: Dirigides</b>    |       |       |                                                                                                                       |
| Seminaris de casos clínics | 18    | 0,72  | 15, 19, 23, 24                                                                                                        |
| <b>Tipus: Supervisades</b> |       |       |                                                                                                                       |
| Pràctiques clíniques       | 448   | 17,92 | 1, 3, 4, 6, 8, 11, 12, 14, 17, 18, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 45, 46, 47 |
| <b>Tipus: Autònomes</b>    |       |       |                                                                                                                       |
| Cerca d'informació         | 11    | 0,44  | 1, 11, 21, 23, 33                                                                                                     |
| Estudi                     | 25    | 1     | 3, 11, 15, 17, 21, 33, 45                                                                                             |
| Redacció de treballs       | 20    | 0,8   | 4, 11, 17, 21, 29, 33, 37, 38, 45, 47                                                                                 |

## Avaluació

La qualificació final de l'assignatura correspon al sumatori de la nota de la pràctica clínica i l'obtinguda en els seminaris de casos clínics amb la següent ponderació:

- **El 70%** de la nota correspon a l'obtinguda en la **pràctica clínica** que cal aprovar amb una nota mínima de 5 i que s'obté de l'avaluació continuada i formativa per part de la infermera de referència del servei assistencial.
- **El 30%** de la nota correspon a l'obtinguda en els **seminaris de casos clínics** que es realitzen amb la professora associada de pràctiques. S'avalua l'elaboració, presentació i discussió d'aquelles activitats requerides que sorgeixen dins del context de la pràctica clínica. També, la justificació i les evidències que sustenten les aportacions, la bibliografia utilitzada i la comunicació fluida i coherent.

En la meitat del període, la professora responsable conjuntament amb la infermera de referència de l'estudiant, faran un retorn d'assoliment competencial per tal que l'estudiant pugui rebre retroalimentació del seu progrés y procés. En aquest sentit, l'estudiant farà la seva autoavaluació per poder acordar les propostes de millora que se'n derivin.

L'assistència és obligatòria en la totalitat de les hores programades i en el torn i horari assignat. Les absències justificades hauran de recuperar-se prèvia autorització de la professora responsable i del servei corresponent.

Es considera una falta justificada les que donen en les següents situacions:

- Defuncions de familiars de primer i segon grau de consanguinitat
- Visita mèdica programada
- Malalties agudes
- Examen de carnet de conduir
- Exàmens universitaris oficials
- Proves d'idiomes oficials

En tots els casos és obligatori el justificant corresponent. Per cada **falta no justificada es restarà de la nota final (de 0 a 10) 0,5 punts.**

Els casos particulars es tractaran en la comissió configurada a tal efecte.

Els estudiants que no hagin superat l'assignatura per mitjà de l'avaluació continuada, es podrà presentar a una prova final de síntesis.

#### OBTENCIÓ DE LA NOTA FINAL:

Atès que l'assistència a la pràctica clínica és obligatòria i la dels seminaris de casos clínics també, quan l'estudiant no pugui realitzar-los es considerarà com a nota final un **No Avaluable**.

Segons l'acord 4.4 del consell de Govern 17/2010 de la normativa d'avaluació, la resta de qualificacions seran:

**Suspens:** quan la nota sigui de 0 a 4,9

**Aprovat:** quan la nota sigui de 5,0 a 6,9

**Notable:** quan la nota sigui de 7,0 a 8,9

**Excel·lent:** quan la nota sigui de 9,0 a 10

La manca de responsabilitat de l'estudiant té un impacte en la nota final de l'assignatura. Les sancions que s'apliquen es descriuen al document de "**Normativa del Pràcticum en Infermeria**" que l'estudiant pot trobar en el següent enllaç:

<http://www.uab.cat/web/informacio-academica/grau-d-infermeria/practicum-i-tfg-1345666301520.html>

## Activitats d'avaluació

| Títol                                                  | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------|-----|-------|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Avaluació Formativa i Continuada a la Pràctica Clínica | 70% | 1,5   | 0,06 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47 |
| Seminari de Casos Clínic                               | 30% | 1,5   | 0,06 | 11, 15, 19, 21, 23, 24, 33                                                                                                                                                        |

## Bibliografia

1. Bulechek G, Butcher H, McCloskey J. *Clasificación de intervencions de infermeria (NIC)*: 6<sup>a</sup> ed. Barcelona: Elsevier, 2013.
2. Alfaro-LeFevre, R. *Pensamiento Crítico y Juicio Clínico en enfermería: Un enfoque práctico para el pensamiento centrado en los resultados*. Barcelona: Elsevier, 2009.
3. Institut Català de la Salut. *Guies de pràctica clínica*. Barcelona: ICS  
<http://www.gencat.cat/ics/professionals/guies/hipertensio/hipertensio.htm>
4. Institut Català de la Salut. *Manual de procediments d'infermeria*. Barcelona: ICS  
[http://www.gencat.cat/ics/professionals/pdf/manual\\_infermeria\\_2010.pdf](http://www.gencat.cat/ics/professionals/pdf/manual_infermeria_2010.pdf)
5. Luis MT. *Los diagnósticos enfermeros: revisión crítica y guía práctica*. 9a ed. Barcelona:Elsevier-Masson; 2013.
6. Marriner A, Alligod MR. *Modelos y teorías en enfermería*. 6a edició Madrid: Elsevier; 2007.
7. Moorhead S, Johnson M, Maas ML, Swanson E. *Clasificación de la Resultados de Enfermería (NOC)*, 4a edición. Madrid: Elsevier; 2009.
8. Nanda Internacional. *Diagnósticos enfermeros. Definiciones y clasificación 2012-2014*. Madrid:Elsevier; 2012.
9. Smith, SF; Duell, DJ; Martin, BC. Pearson. *Técnicas clínicas de enfermería clínica. De las técnicas básicas a las avanzadas*. 2 vol. Educación S.A, 2000.